

Date: 21stDecember-2024

TALABALARNING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANISHGA FANLARARO INTEGRATSIYALARNING TA'SIRI

Musaeva Amina Karamatovna

Osiyo xalqaro universiteti,

Tarix va filologiya kafedrasasi assistent-.

E-mail: musayevaaminakaramatovna@oxu.uz

Annotatsiya: Ushbu maqolada talabalarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish vositasi sifatida innovatsion usullarni ta'minlash va qo'llashning samarali tomonlari yoritilgan. Talabalar uchun kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda fanlararo integratsiya muhim rol o'ynashi frs ettiriladi. Bu yondashuv talabalarga keng qamrovli bilimlar va ko'nikmalarni o'zlashtirish, kreativ va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, turli madaniyatlarni va tillarni birlashtirish, hamda ijtimoiy ko'nikmalarni mustahkamlash imkonini beradi. Fanlararo integratsiya, talabalarning bilim va ko'nikmalarini birlashtirgan holda, ularning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Kalit so'zlar: Kommunikativ kompetensiya, fanlararo integratsiya afzallik, kontent va tilni qo'llab-quvvatlash, til va muloqot qobiliyatlari bir nechta matn formatlari, bir nechta tanlov, hamkorlikda o'rganish, matnning murakkabligi, tanlash va moslashuvchanlik, modellashtirish va aniq ko'rsatma.

Kommunikativ kompetensiya — bu shaxsning boshqa insonlar bilan samarali va maqsadga muvofiq muloqot qilish qobiliyati. Bu kompetensiya tilni, madaniyatni va kontekstni to'g'ri tushunishni o'z ichiga oladi. Ta'lim jarayonida talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish, ularning til va muloqotga oid ko'nikmalarini mustahkamlash uchun fanlararo integratsiya muhim ahamiyatga ega. Fanlararo integratsiya – bu turli fanlar o'rtasidagi o'zaro bog'lanish, o'rganilayotgan mavzularni bir-biri bilan uyg'unlashtirish orqali talabalar uchun yanada boy va samarali ta'lim muhitini yaratishdir.

Til va muloqot qobiliyatlarini kengaytirish: Fanlararo integratsiya talabalarga turli fanlardan olingan bilimlarni birlashtirib, yangi tushunchalar va ko'nikmalarni shakllantirish imkonini beradi. Misol uchun, tilshunoslik va adabiyot fanlari bilan tarix yoki san'at fanlari integratsiyalashganida, talabalar o'rgangan tilni madaniy va tarixiy kontekstda qo'llashni o'rganadilar, bu esa ularning kommunikativ qobiliyatlarini mustahkamlaydi.

Fanlararo integratsiya ta'lim jarayonida o'quvchilarga bir nechta fanlarni birlashtirish orqali yanada kengroq va chuqurroq bilimlar berishga imkon yaratadi. Bu jarayon talabalarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Kommunikativ kompetensiya, o'z navbatida, insonlarning boshqalar bilan samarali va maqsadga muvofiq muloqot qilish qobiliyati bo'lib, nafaqat til, balki madaniyat, ijtimoiy kontekst va turli fikrlarni tushunish hamda ularga moslashish qobiliyatlarini o'z ichiga oladi.

Date: 21stDecember-2024

1. Turli fanlardan olingan bilimlarni birlashtirish

Fanlararo integratsiya talabalar uchun o'qitilayotgan materialni yanada boyitib, turli fanlarning bog'lanishlari orqali umumiy ma'lumotlarni yaratishga yordam beradi. Misol uchun, adabiyot va tarix fanlarini integratsiya qilish orqali talabalar faqatgina tilni o'rganmaydi, balki tarixiy va madaniy kontekstlarni ham tushunadilar. Bu ularga muloqotda to'g'ri va kontekstga mos fikrlar bildirishni o'rganish imkonini beradi.

2. Til va muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish

Fanlararo integratsiya talabalar uchun tilni turli kontekstlarda qo'llash imkoniyatini yaratadi. Misol uchun, geografiya va biologiya fanlarini integratsiyalashganida, talabalar nafaqat o'rgangan bilimlarini amaliyotda qo'llashadi, balki ularning ilmiy terminologiyani to'g'ri ishlatish va oddiy tilda izohlash qobiliyatlari rivojlanadi. Bu esa ularning kundalik muloqotda o'z fikrlarini aniq, to'g'ri va ravon ifodalash imkonini beradi.

3. Tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish

Fanlararo integratsiya o'quvchilarga bir nechta nuqtai nazardan fikr yuritish imkoniyatini beradi. Misol uchun, matematika va san'at fanlarini birlashtirib, talabalar raqamlar va formulalar bilan san'at asarlarini yaratishda tanqidiy va ijodiy yondashuvlarni qo'llashadi. Bu, o'z navbatida, kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishga yordam beradi, chunki talaba yangi g'oyalar va fikrlarni erkin ifodalashda ko'proq erkinlikka ega bo'ladi.

4. Madaniyatlararo muloqot va empatiya

Fanlararo integratsiya orqali talabalar turli madaniyatlar, tillar va an'analarni o'rganadilar. Masalan, geografiya, tarix va til fanlari birlashtirilganda, talabalar boshqa xalqlarning dunyoqarashlari va hayot tarzini tushunadilar, bu esa ularning global miqyosda samarali muloqot qilish qobiliyatini oshiradi. Shuningdek, bu madaniy empatiya va tushunishni rivojlantiradi, talabalar o'zaro muloqotda ochiq, sabrli va madaniyatlararo farqlarni hurmat qilishni o'rganadilar.

5. Hamkorlik va guruhlarda ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish

Fanlararo integratsiya jarayonida talabalar ko'pincha guruhlarda ishlashadi, bu esa ularga samarali muloqot va jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Misol uchun, ilmiy eksperimentlar yoki loyiha ishlari davomida talabalar birgalikda ish olib borishadi, bir-birlariga o'z fikrlarini etkazishadi, muammolarni birgalikda hal qilishadi va turli fikrlarni tinglashadi. Bu tajriba ularning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantiradi, chunki ular muloqotda o'z fikrlarini ravon va tushunarli ifodalashga, boshqalarni tinglashga va konstruktiv munozaralar olib borishga o'rganadilar.

Tanqidiy fikrlash va kreativ yondashuvni rivojlantirish: Fanlararo yondashuvlar talabalarga o'z fikrlarini shakllantirishda yanada ijodiy va tanqidiy bo'lishga yordam beradi. Turli fanlarni birlashtirish, muammolarni bir necha nuqtai nazardan ko'rish va turli xil yechimlar taklif qilish imkonini yaratadi. Bu jarayon talabalar o'rtasida samarali muloqotni o'rnatish uchun muhimdir.

Tanqidiy fikrlash va kreativ yondashuv insonning fikrlash jarayonlarini chuqurlashtirish, muammolarni turli nuqtai nazarlardan tahlil qilish, yangi g'oyalarni ishlab

Date: 21stDecember-2024

chiqish va ularni amaliyotga tadbiq qilishda muhim rol o'ynaydi. Ta'lim jarayonida tanqidiy fikrlash va kreativ yondashuvni rivojlantirish, talabalarni nafaqat bilim olishda, balki real hayotda samarali qarorlar qabul qilishda ham muvaffaqiyatli qiladi.

1. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirish

Tanqidiy fikrlash — bu ma'lumotlarni, g'oyalarni va nuqtai nazarlarni tahlil qilish, ular o'rtasidagi bog'lanishlarni aniqlash, dalillarni baholash va xatoliklarni aniqlash qobiliyatidir. Tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning asosiy jihatlari quyidagilardir:

- Ma'lumotni tahlil qilish;
- Argumentlarni aniqlash va tahlil qilish;
- Muammolarni hal qilishda yondashuvlar.

2. Kreativ yondashuvni rivojlantirish

Kreativ yondashuv — bu yangi va original g'oyalar yaratish, noan'anaviy yechimlar topish, mavjud bilim va resurslardan foydalangan holda yangi imkoniyatlar yaratishdir. Kreativ yondashuvni rivojlantirishning asosiy jihatlari quyidagilardir:

Yangi g'oyalar yaratish: Talabalar turli fanlar o'rtasidagi bog'lanishlarni ko'rib chiqib, yangi, original fikrlar yaratishga o'rganadilar. Misol uchun, san'at va matematika fanlarini integratsiyalashganida, talabalar raqamlar va shakllardan estetik asarlar yaratishlari mumkin. Bu yondashuv kreativ fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi.

Alternativ yechimlarni ishlab chiqish: Kreativ fikrlash muammolarni bir nechta nuqtai nazardan ko'rish va turli xil yechimlarni taklif qilishni o'z ichiga oladi. Masalan, ekologiya yoki ijtimoiy fanlarda talabalar ijtimoiy muammolarni hal qilish uchun yangi g'oyalar va innovatsion yechimlar ishlab chiqadilar.

Riskni qabul qilish va tajriba qilish: Kreativ yondashuvda talabalar yangi g'oyalarni sinab ko'rish va xatoliklardan o'rganishni o'rganadilar. Bu jarayonda ularning qat'iyatligi va yangi fikrlarni amaliyotga tadbiq qilishdagi ishonchi ortadi. Misol uchun, ilmiy eksperimentlar yoki loyihalar orqali talabalar innovatsion g'oyalarni yaratishga va ularni amaliyotda sinab ko'rishga imkon topadilar.

3. Tanqidiy fikrlash va kreativ yondashuvni birlashtirish

Tanqidiy fikrlash va kreativ yondashuv o'rtasidagi bog'lanish talabalarni nafaqat yangicha fikrlashga, balki mavjud bilimlar va tajribalarni tahlil qilishga undaydi. Bu ikkala yondashuv birlashganda, talaba yanada samarali va ijodiy yechimlar ishlab chiqadi. Misol uchun:

Innovatsion fikrlash: Talabalar, mavjud bilimlarni sinchiklab tahlil qilib, yangi, original g'oyalar yaratadilar. Masalan, iqtisodiyot yoki biznes fanlarida yangi mahsulot yoki xizmatlar yaratish bo'yicha kreativ va tanqidiy yondashuvlarni birlashtirish orqali talaba samarali strategiyalar ishlab chiqadi.

Interfaol loyihalar: Tanqidiy fikrlash va kreativ yondashuvni integratsiyalashgan holda, talabalar guruhlarda birgalikda ishlashda samarali bo'ladilar. Masalan, loyiha ishlari yoki kooperativ o'qish metodlarida talabalar muammoni birgalikda tahlil qilishadi, kreativ yechimlar taklif qilishadi va o'zaro fikr almashadilar.

Date: 21stDecember-2024

Ko'p madaniy tushuncha va muloqot: Fanlararo integratsiya orqali talabalar bir nechta madaniy va tilni o'z ichiga olgan muloqot usullarini o'rganadilar. Bu jarayon ular uchun global miqyosda samarali muloqot qilish qobiliyatini oshiradi. Misol uchun, geografiya va til fanlarini birlashtirish, talabalarga boshqa mamlakatlar va madaniyatlar haqidagi bilimlarini kengaytirishga yordam beradi va ularning xalqaro aloqalarda muvaffaqiyatli bo'lishiga xizmat qiladi.

1. Ko'p madaniy tushunchaning ahamiyati

Ko'p madaniy tushuncha — bu turli madaniyatlar va ularning o'ziga xos xususiyatlarini tushunish, hurmat qilish va qadrlash qobiliyatidir. Bu tushuncha odamlar o'rtasidagi turli xil farqlarni tan olish va ularni qabul qilishga yordam beradi. Ko'p madaniy tushuncha talabalarga quyidagilarni o'rgatadi:

- Madaniy farqlarni tushunish:
- Empatiya va sabr-toqat:
- Divergentsiya va inkluzivlik:
- Ko'p madaniy muloqotning ahamiyati

Ko'p madaniy muloqot — bu turli madaniyatlar o'rtasida ochiq, samimiy va hurmatga asoslangan muloqot jarayonidir. Ko'p madaniy muloqotning asosiy elementlari quyidagilar:

- Til va muloqot vositalari:
- Madaniyatlararo to'qnashuvlar:
- Madaniy adaptatsiya:

3. Ko'p madaniy muloqot va ta'lim

Ta'lim jarayonida ko'p madaniy tushuncha va muloqotni rivojlantirish talabalarni nafaqat akademik bilimlarni, balki madaniy va ijtimoiy ko'nikmalarni ham o'rgatadi. Bu jarayonda fanlararo integratsiya, turli madaniyatlar haqida ma'lumot berish va madaniy o'zaro aloqalarni o'rnatish muhim o'rin tutadi. Ta'limda ko'p madaniy muloqotning quyidagi foydalari mavjud:

- O'quvchilarni madaniy farqlarga tayyorlash:
- Global hamkorlik:
- Innovatsion fikrlash:

Gumanitar va ijtimoiy fanlar o'rtasidagi bog'liqlik: Gumanitar va ijtimoiy fanlar o'rtasidagi integratsiya talabalarning kommunikativ kompetensiyasini kuchaytiradi. Misol uchun, falsafa va adabiyot fanlari birlashganda, talabalar nafaqat tilni, balki turli mavzularda erkin muloqot qilish, munozara olib borish va fikrlarni tushuntirishda ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Gumanitar va ijtimoiy fanlar — bu insonlar, jamiyat va madaniyatni o'rganadigan ilmiy sohalaridir. Ularning o'rtasidagi bog'liqlik, asosan, inson va jamiyatning turli jihatlarini, ularning o'zaro munosabatlarini, tarixiy, ijtimoiy va madaniy rivojlanishini tahlil qilishda namoyon bo'ladi. Gumanitar fanlar va ijtimoiy fanlar bir-birini to'ldiruvchi va o'zaro bog'liq bo'lib, bir-biriga ta'sir qiluvchi sohalar sifatida ko'rib chiqiladi.

Date: 21stDecember-2024

Ta'limda gumanitar va ijtimoiy fanlarning o'рни juda muhimdir. Ushbu fanlar, talabalarni nafaqat bilimlar bilan ta'minlash, balki ularning jamiyatda faol va mas'uliyatli fuqarolar bo'lishiga yordam beradi. Gumanitar fanlar talabalar uchun dunyoqarashni shakllantiradi, ularning axloqiy va estetik qarashlarini rivojlantiradi, ijtimoiy fanlar esa ularni jamiyatdagi tizimlar, strukturaviy o'zgarishlar va ijtimoiy adolatni tushunishga yo'naltiradi. Bu o'zaro bog'liqlik talabalarining jamiyatda o'z o'rnini tushunish, ularda ijtimoiy va madaniy mas'uliyatni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Pratik va interfaol metodlar: Fanlararo integratsiya o'quv jarayonida interfaol metodlarni qo'llashga imkon yaratadi. Bu metodlar talabalar o'rtasida samarali muloqotni rag'batlantiradi, guruhlarda ishlash va bir-birining fikrini hurmat qilishni o'rgatadi, shuningdek, muammolarni birgalikda hal qilishga imkon beradi.

2. Interfaol metodlar: asoslari va ahamiyati

Interfaol metodlar, o'quvchilarni faol ishtirok etishga va o'zaro muloqotda bo'lishga undaydi. Bu metodlar o'quvchilarning bir-birlari bilan fikr almashish, birgalikda ishlash, muhokama qilish va ko'nikmalarni o'zaro baham ko'rish orqali samarali o'rganishni ta'minlaydi. Interfaol metodlar o'quvchilarga ta'lim jarayonida ko'proq ishtirok etish va mustaqil fikrlashga yordam beradi. Bu metodlarning afzalliklari quyidagilar:

Faol ishtirok etish: Interfaol metodlar o'quvchilarni o'qish jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Bu metodlar o'quvchilarga o'z fikrlarini erkin ifodalash, muhokama qilish va boshqa talabalarining fikrlarini tushunishga yordam beradi.

Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish: Interfaol metodlar orqali o'quvchilar o'zaro muloqot qilishni va fikr almashishni o'rganadilar. Bu ularning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantiradi, bu esa jamiyatda muvaffaqiyatli bo'lish uchun zarur.

Jamoaviy ish va hamkorlik: Interfaol metodlar o'quvchilarni guruhlarga bo'lish va jamoaviy ishda ishtirok etishga undaydi. Bu o'z navbatida, o'quvchilarga jamoadagi rolini tushunishga va hamkorlikda ishlashni o'rganishga yordam beradi.

Interfaol metodlarga quyidagilarni kiritish mumkin:

Gruplar bilan ishlash: O'quvchilarni kichik guruhlarga bo'lib, ma'lum bir masala yoki loyiha ustida ishlashga undash. Bu metod orqali o'quvchilar bir-birlari bilan muloqotda bo'lishadi va fikr almashadilar.

Diskussiyalar va munozaralar: O'quvchilarni muayyan mavzuda fikr almashishga, bir-birining fikrlarini tinglashga va o'z fikrlarini himoya qilishga undaydi.

Rolli o'yinlar: O'quvchilarga turli rollarni bajarish orqali, ular o'zaro aloqalarni yaxshilash va turli ijtimoiy vaziyatlarga moslashishni o'rganadilar.

Fikr-mulohaza almashish: O'quvchilar bir-birlari bilan o'z fikrlarini almashish, muhokama qilish va umumiy qarorga kelish uchun interaktiv faoliyatlar o'tkazadilar.

Xulosa

Talabalar uchun kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda fanlararo integratsiya muhim rol o'ynaydi. Bu yondashuv talabalarga keng qamrovli bilimlar va ko'nikmalarni o'zlashtirish, kreativ va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, turli madaniyatlarni

Date: 21stDecember-2024

va tillarni birlashtirish, hamda ijtimoiy ko'nikmalarni mustahkamlash imkonini beradi. Shuningdek, bu integratsiya talabalar o'rtasida yanada samarali va maqsadga muvofiq muloqot qilish qobiliyatini oshiradi. Fanlararo integratsiya, talabalarning bilim va ko'nikmalarini birlashtirgan holda, ularning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.

Turli fanlarni birlashtirish orqali talabalar yangi ko'nikmalarni o'rganishadi, muloqotda samarali bo'lishadi, tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantiradilar hamda madaniyatlararo muloqotda muvaffaqiyatli bo'lishadi. Bu yondashuv ta'lim jarayonida talabalarni har tomonlama rivojlantirishga yordam beradi. Ko'p madaniy tushuncha va muloqot global jamiyatda samarali va hurmatga asoslangan aloqalar o'rnatish uchun muhimdir. Ta'lim jarayonida bu qobiliyatlarni rivojlantirish, talabalarni nafaqat o'z mamlakatida, balki boshqa madaniyatlar bilan ham muvaffaqiyatli muloqot qilishga tayyorlaydi.

Ko'p madaniy tushuncha va muloqot talabalarga dunyoqarashlarini kengaytirish, empatiya va sabr-toqatni rivojlantirish, shuningdek, global hamkorlikda muvaffaqiyatli ishlashga yordam beradi. Bu o'z navbatida, ularning kommunikativ kompetensiyasini mustahkamlaydi va ularga xalqaro aloqalarda muvaffaqiyatli bo'lish imkonini yaratadi.

Gumanitar va ijtimoiy fanlar o'rtasidagi bog'liqlik insonning turli jihatlarini o'rganishda, jamiyatning tuzilishini va rivojlanishini tushunishda katta ahamiyatga ega. Gumanitar fanlar insonning madaniy, axloqiy va estetik jihatlarini tahlil qilishda yordam berar ekan, ijtimoiy fanlar jamiyatdagi ijtimoiy tizimlar, iqtisodiy va siyosiy o'zgarishlarni o'rganadi. Bu ikki sohadan olingan bilimlar birgalikda insonning ijtimoiy va madaniy hayotini chuqurroq tushunishga imkon yaratadi.

Praktik va interfaol metodlar ta'lim jarayonini samarali qilishda muhim rol o'ynaydi. Ular o'quvchilarga faqat nazariy bilimlarni emas, balki amaliy va kommunikativ ko'nikmalarni ham o'rgatadi. Praktiki metodlar orqali o'quvchilar bilimlarini real hayotdagi vaziyatlarga moslashtirishni o'rganadilar, interfaol metodlar esa ularni samarali muloqotda bo'lishga, jamoaviy ishda faol ishtirok etishga undaydi. Ushbu metodlarni qo'llash, o'quvchilarning umumiy rivojlanishini va ta'lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Musayeva Amina Karamatovna. (2024). Innovatsion Yondashuvlar Asosida Oliy Ta'lim Jarayoni Sifatini Oshirishning Metodologik Jihatlarini. *Miasto Przyszłości*, 52, 59–64. Retrieved from <https://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/4535>
2. Karamatovna, M. A. . (2024). Important Aspects of Improving Students' Communicative Competence Today. *Miasto Przyszłości*, 55, 237–243. Retrieved from <http://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/5595>
3. Musayeva Amina Karamatovna. (2024). IMPROVING THE QUALITY OF THE HIGHER EDUCATION PROCESS BASED ON INNOVATIVE

Date: 21stDecember-2024

APPROACHES. *JOURNAL OF EDUCATION, ETHICS AND VALUE*, 3(9),95–100. Retrieved from <https://jeev.innovascience.uz/index.php/jeev/article/view/871>

4. Мусаева А. (2024). IMPROVED MODEL OF METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE. *Modern Science and Research*, 3(2), 43–49. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/30675>

5. Karamatovna, M. A. (2024). Integration of Distance and Full-Time Education as an Innovative Approach to Developing Communicative Competence. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(10), 5–13. Retrieved from <https://www.inovatus.es/index.php/ejine/article/view/4136>

6. Musayeva Amina Karamatovna. (2024). Innovatsion Yondashuvlar Asosida Oliy Ta'lim Jarayoni Sifatini Oshirishning Metodologik Jihatlari. *Miasto Przyszłości*, 52, 59–64. Retrieved from <https://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/4535>

7. Karamatovna, M. A. (2024). Enhancing the Quality of Teaching in Higher Education: Strategies for Success. *American Journal of Science on Integration and Human Development (2993-2750)*, 2(2), 97-103

8. Musaeva Amina Karamatovna. (2024). Formation of Students Communicative Competence. *Information Horizons: American Journal of Library and Information Science Innovation (2993-2777)*, 2(1), 156–164. Retrieved from <https://grnjournal.us/index.php/AJLISI/article/view/2817>

9. Musayeva, A. (2024). "FOSTERING ADVANCED PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE IN UNIVERSITY STUDENTS VIA INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE COURSE 'CULTURE OF SPEECH AND COMMUNICATION'". *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(2), 35–41. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/cajmrms/article/view/27632>

10. Musayeva Amina Karamatovna. (2023). FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AMONG UNIVERSITY STUDENTS THROUGH THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN CLASSES IN THE DISCIPLINE "CULTURE OF SPEECH AND COMMUNICATION". *International Journal of Pedagogics*, 3(11), 85–89. <https://doi.org/10.37547/ijp/Volume03Issue11-17>

11. Musayeva , A. . (2024). "FOSTERING ADVANCED PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE IN UNIVERSITY STUDENTS VIA INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE COURSE 'CULTURE OF SPEECH AND COMMUNICATION'". *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(2), 35–41. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/cajmrms/article/view/27632>

12. Мусаева А. . . (2023). ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ ОРҚАЛИ УНИВЕРСИТЕТ ТАЛАБАЛАРИДА КАСБИЙ КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИ

Date: 21stDecember-2024

ШАКЛЛАНТИРИШ. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(12), 51–58. извлечено от <https://www.in-academy.uz/index.php/cajei/article/view/24044>

13. Musaeva, A. (2024). TALABALARDA KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA FANLAR INTEGRATSIYASI. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(3), 64–67. извлечено от <https://www.in-academy.uz/index.php/yoitj/article/view/28853>

14. Karamatovna, M. A. (2024). Enhancing the Quality of Teaching in Higher Education: Strategies for Success. *American Journal of Science on Integration and Human Development* (2993-2750), 2(2), 97-103.

15. Karamatovna, M. A. . (2024). Fostering the Acquisition of Communicative Skills among Students. *International Journal of Formal Education*, 3(4), 281–286. Retrieved from <http://journals.academiczone.net/index.php/ijfe/article/view/2700>

16. Мусаева А. (2024). IMPROVED MODEL OF METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' COMMUNICATIVE COMPETENCE. *Modern Science and Research*, 3(2), 43–49. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/30675>

17. Karamatovna , M. A. . (2024). Scientific and Theoretical Basis For Improving the Quality of Educational Process Based on Innovative Approaches. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(3), 311–319. Retrieved from <https://www.inovatus.es/index.php/ejine/article/view/2752>

18. Musayeva , A. . (2024). "FOSTERING ADVANCED PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE IN UNIVERSITY STUDENTS VIA INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE COURSE 'CULTURE OF SPEECH AND COMMUNICATION'". *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(2), 35–41. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/cajmrms/article/view/27632>

19. MADANIYATSHUNOSLIK YONDASHUVI ASOSIDA TALABA-YOSHLARNING KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH. A.Musayeva Buxoro shahar Osiyo Xalqaro Universiteti Tarix va filologiya kafedrasida assistenti <https://doi.org/10.5281/zenodo.10004243>

20. Musayeva , A. (2024). SCIENTIFIC AND THEORETICAL BASIS OF INCREASING THE QUALITY OF THE HIGHER EDUCATION PROCESS BASED ON INNOVATIVE APPROACHES. *Modern Science and Research*, 3(2), 624–633. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/29426>

21. Мусаева А. . . (2023). ИННОВАЦИОН ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ ОРҚАЛИ УНИВЕРСИТЕТ ТАЛАБАЛАРИДА КАСБИЙ КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИ ШАКЛЛАНТИРИШ. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(12), 51–58. извлечено от <https://www.in-academy.uz/index.php/cajei/article/view/24044>

22. Musaeva , A. . (2024). ЭНЕРГЕТИК ҚАБУЛ ҚИЛУВЧИ ЁШЛАР КОНТИНГЕНТИНИ ТАДҚИҚОТ НАТИЖАСИДА ЎРГАНИЛГАНЛИК

Date: 21stDecember-2024

КЎРСАТКИЧЛАРИ. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(3), 68–72. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/yoitj/article/view/28856>

23. Караматовна, М. А. (2024). Научно-теоретические основы повышения качества образовательного процесса на основе инновационных подходов. *ЕВРОПЕЙСКИЙ ЖУРНАЛ ИННОВАЦИЙ В НЕФОРМАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ*, 4(3), 311-319. Извлечено из <https://inovatus.es/index.php/ejine/article/view/2752>

24. Musayeva Amina Karamatovna. (2023). FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AMONG UNIVERSITY STUDENTS THROUGH THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN CLASSES IN THE DISCIPLINE “CULTURE OF SPEECH AND COMMUNICATION”. *International Journal of Pedagogics*, 3(11), 85–89. <https://doi.org/10.37547/ijp/Volume03Issue11-17>

25. Musaeva, A. (2023). THE HARMONY OF MAN AND NATURE IN THE WORK OF PAUSTOVSKY. *Modern Science and Research*, 2(6), 113–115. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/20900>

26. Obidovna, D. Z., & Olimjonovna, K. O. INCREASING THE QUALITY OF LIFE AGAINST THE BACKGROUND OF HYPOTERIOSIS IN CLIMATERIC WOMEN.

27. Djalilova, Z. O., Tasheva, N. Z., Nematova, Z. T., & Nasrieva, G. Z. (2023). LEXICO-SEMANTIC PECULIARITIES IN MODERN ENGLISH (ANALYZING ITS BOTH LANGUAGE VARIANTS: BRITISH AND AMERICAN ENGLISH ONES). *Journal of Advanced Zoology*, 44, 4433-4445.

28. Obidovna, D. Z. (2023). THE ART OF QUESTIONING: ENHANCING CRITICAL THINKING THROUGH EFFECTIVE PEDAGOGICAL TECHNIQUES. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(11), 54-60.

29. Djalilova, Z. (2023). IMPROVING METHODOLOGIES FOR INTEGRATIVE ENGLISH AND LATIN LANGUAGE TEACHING USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(12 Part 2), 29-34.

30. Djalilova, Z. (2024). ADVANCING PEDAGOGICAL APPROACHES: LEVERAGING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES TO ENHANCE THE INTEGRATION OF ENGLISH AND LATIN LANGUAGE INSTRUCTIONAL METHODS. *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(2), 19-23.

31. Djalilova, Z. (2024). ADVANCING CRITICAL THINKING PROFICIENCY THROUGH OPTIMIZED PEDAGOGICAL APPROACHES. *Центральноазиатский журнал междисциплинарных исследований и исследований в области управления*, 1(2), 24-29.

32. Djalilova, Z. (2024). APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN HISTORY EDUCATION. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(2), 5-11.

Date: 21stDecember-2024

33. Djalilova, Z. (2024). APPLICATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN HISTORY EDUCATION. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(2), 5-11.
34. Джалилова, З. (2024). МЕТОДЫ РАЗРАБОТКИ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА ДЛЯ ИНТЕГРАТИВНОГО ПРЕПОДАВАНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМ МЕДИЦИНСКИХ ВУЗОВ. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(1), 19-22.
35. Obidovna, D. Z. (2024). THE PEDAGOGICAL-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN INTEGRATIVE EDUCATION. *International Journal Of Literature And Languages*, 4(03), 13-19.
36. Джалилова, З., & Эргашева, Ш. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЯЗЫКОВЫХ УСТАНОВОК СТУДЕНТОВ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ. *Журнал академических исследований нового Узбекистана*, 1(2), 116-120.
37. Khan, F., & Obidovna, D. Z. (2023). LATIN IN MEDICAL PRESCRIPTIONS. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(04), 6-13.
38. Джалилова, З. (2023). АДАПТАЦИЯ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ К СОВРЕМЕННЫМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫМ ТЕНДЕНЦИЯМ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(10 Part 3), 30-35.
39. Ixomova, L., & Djalilova, Z. (2023). LOTIN TILI ALIFBOSI VA UNING FUNKSIYALARI: O'RGANISH UCHUN INTELLEKTUAL YONDASHUVLAR. *Бюллетень студентов нового Узбекистана*, 1(10), 35-40.
40. Obidovna, D. Z. (2024). FEATURES OF TERMINOLOGY CONVERSATING THE CONCEPTS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN THE ENGLISH LANGUAGE. *American Journal of Philological Sciences*, 4(04), 61-70.
41. Obidovna, D. Z. (2022). GENDER DIFFERENTIATION OF MASCULINE AND FEMININE VERBALIZATION. *European International Journal of Multidisciplinary Research and Management Studies*, 2(05), 59-65.
42. Djalilova, Z. O. (2021). Studies on gender linguistics in the field of Uzbek language. *Academic research in educational sciences*, 2(3), 391-397.
43. Obidovna, D. Z., & Denis, S. (2021). Formulas of speech etiquette in a gender-engineered communication strategy. *Central asian journal of theoretical & applied sciences*, 2(6), 5-11.
44. Obidovna, D. Z. (2021). Comparative Analysis Of Uzbek Men's And Women's Speech Through The Prism Of Gender Linguistics. *Central Asian journal of literature, philosophy and culture*, 2(2), 22-26.
45. Obidovna, D. Z. (2022). Speech Behavior and its Gender Specificity on the Basis of the Main English Language Variants. *Middle European Scientific Bulletin*, 22, 199-205.
46. Obidovna, D. Z. (2021). Gender issues in foreign theoretical linguistics: concerning the history of the issue. *Gender issues*, 7(6).

Date: 21stDecember-2024

47. JALILOVA, Z. O. (2021, March). ON THE FORMATION OF THE LANGUAGE OF SCIENTIFIC LITERATURE IN THE HISTORY OF THE ENGLISH LANGUAGE. In *E-Conference Globe* (pp. 18-22).
48. Jalilova, Z. O. (2020). Concerning the issue of terms, having a place with various morphological classes (in view of the example of the terminological arrangement of social action). *Новый день в медицине*, (4), 501-503.
49. Djalilova, Z. O., Juraev, S. S., & Kosimov, S. M. (2021). LATIN AS A PROFESSIONAL LANGUAGE OF MEDICAL WORKERS. *Международный научно-практический электронный журнал «МОЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КАРЬЕРА»*. Выпуск № 23 (том 1)(апрель, 2021). Дата выхода в свет: 30.04. 2021., 79.
50. Джалилова, З. О., Хасанов, К. А., & Султонов, А. А. (2021). Роль научного управления в процессе обучения высококвалифицированных врачей в новом Узбекистане. *Молодой ученый*, (26), 377-379.
51. Dzhaliilova, Z. O. (2021). The Latin language's international status. *Молодой ученый*, (41), 32-34.
52. Dzhaliilova, Z. O., & Mirfajziev, K. (2021). Latin as the language of medicine. *Молодой ученый*, (41), 35-37.
53. Dzhaliilova, Z. O., Izomova, S. G., & Ahmedova, G. A. (2021). Intercultural communication and the Latin language. *Молодой ученый*, (24), 398-400.
54. Dzhaliilova, Z. O. (2021). History of formation of Latin language. *Молодой ученый*, (41), 34-35.
55. Obidovna, D. Z. (2022). GENDER SPEECH BEHAVIOR IN THE CONTEXT OF THE SOCIO-LINGUISTIC FACTOR. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(6), 190-198.
56. Dzhaliilova, Z. O., Hajdarova, N. S., & Tashpulatova, N. A. (2021). Latin in the Contemporary World. *Молодой ученый*, (24), 400-402.
57. Djalilova, Z. (2022). POLITENESS IN WOMEN'S DISCOURSE IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES. *Academic research in modern science*, 1(11), 29-34.
58. Джалилова, З. (2022). РЕАЛИЗАЦИЯ МАКСИМ ВЕЖЛИВОСТИ В АНГЛИЙСКОМ И УЗБЕКСКОМ ДИАЛОГАХ. *Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot*, 1(21), 22-33.
59. Obidovna, D. Z. (2022). A Speech Etiquette Formula for the Gender Communication Strategy. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(10), 44-50.
60. Djalilova, Z. (2022). DISCURSIVE ELEMENTS AND THE CATEGORY OF POLITENESS. *Academic research in modern science*, 1(12), 8-14.

